

‘Bij kindermishandeling is iedereen slachtoffer’

jij
maakt
het
verschil

Pim Goddijn (50) is ambulanceverpleegkundige en forensisch verpleegkundige bij RAV Hollands Midden. Daarnaast is hij aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling én betrokken geweest bij het afwegingskader Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. “Het is belangrijk je bewust te zijn van signalen.”

Waarom ben je verpleegkundige geworden?

“Ik studeerde rechten, maar in het laatste jaar had ik de motivatie even niet meer. Ik zat in een negatieve spiraal. Daarom besloot ik een jaartje wat anders te gaan doen. Dat werd verpleegkunde, omdat ik de behoefte voelde om mezelf nuttig te maken. Ik wilde een beroep gaan uitoefenen waar ik voldoening uit kon halen.”

En waarom ben je op de ambulance gaan werken?

“Tijdens mijn opleiding tot verpleegkundige was ik ambulancechauffeur op afroep. Het werk vond ik verrassend leuk. Na mijn diplomering ben ik op de hartbewaking gaan werken en de opleiding tot CCU-verpleegkundige gaan doen. Daarna deed ik de opleiding tot ambulanceverpleegkundige. Ik had het van tevoren niet bedacht, maar het is bijzonder werk. Je kunt – naast natuurlijk helpen bij een acuut probleem – rust brengen in een soms heftige situatie.”

Is het vak van ambulanceverpleegkundige emotioneel belastend?

“Het klinkt misschien gek, maar ik ervaar optreden bij bijvoorbeeld trauma's op de snelweg vooral als technisch werk. Iets anders vind ik het als ik een vader met uitbehandelde kanker in de ambulance heb die terug naar huis gaat en jonge kinderen heeft. Daar identificeer ik me meer mee. Ik zie van dichtbij de ellende en het verdriet. Ja, dat is op zo'n moment wel aangrijpend.”

Hoe ben je in de forensische verpleegkunde beland?

“De forensische verpleegkunde bevindt zich op het snijvlak van het juridische en het medische. Omdat ik rechten had gestudeerd, sprak dat me aan. Je hebt enerzijds oog voor de zorgbehoefte van de cliënt, en anderzijds moet je signaleren of er sprake is van een mogelijk strafbaar feit. In dat geval moet je zorgen voor het adequaat verzamelen van gegevens die daarop wijzen. Op Twitter las ik een oproep aan verpleegkundigen die met de opleiding tot forensisch verpleegkundige wilden starten. Ik heb toen gereageerd. Mijn achtergrond als ambulanceverpleegkundige bleek een pré te zijn.”

Waarom ben je aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld en kindermishandeling geworden?

“Ik werd daarvoor gevraagd toen ik de opleiding tot forensisch verpleegkundige volgde. Ik heb de meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld in het team geïmplementeerd. Dat draaide echt om bewustwording.

Als ik aan mezelf terugdenk in situaties van vijftien of twintig jaar geleden, was ik me veel minder bewust van signalen. Nu weet ik waar ik alert op moet zijn. Zo moeten er alarmbelletjes gaan rinkelen als de ouder of verzorger bijvoorbeeld onder invloed is van alcohol of verdovende middelen, of als er sprake is van psychische problematiek. Let op details. Denk na: hoe heeft dit kunnen gebeuren? Kijk om je heen.”

Is het voor zorgverleners moeilijk om een melding bij het advies- en meldpunt *Veilig Thuis* te doen?

“Vooral in het begin hadden collega's vaak het gevoel: je doet mensen iets verschrikkelijks aan als je een melding doet. Je veroordeelt iemand, dat was een beetje de gedachte. Maar of mensen schuldig aan iets zijn: daar gaan wij natuurlijk helemaal niet over. Ook is het doel niet om kinderen uit huis te plaatsen. Je bent juist bewust bezig met het inzetten van hulp. Dat is in het belang van het slachtoffer, maar ook van de dader. Kijk, niemand staat 's ochtends op met de gedachte: zo, vandaag ga ik weer eens mijn kinderen in elkaar slaan. Mishandeling is vaak een blijk van onvermogen en frustratie. Van schuld kun je eigenlijk niet spreken: feitelijk zijn het allemaal slachtoffers.”

Kun je voorbeelden noemen van signalen waarbij er alarmbellen moeten gaan rinkelen?

“De signalen kunnen verschillen per leeftijdsgroep en situatie. Naast lichamelijke aanwijzingen – bekijk een kind altijd van top tot teen! – kun je ook veel afleiden uit de interactie tussen ouder en kind. Als een kind angst heeft voor lichamelijk contact bijvoorbeeld, of angstig is naar de ouder of verzorger, dan kan er een niet-pluisgevoel ontstaan. Op signalenkaart.nl kun je per leeftijdsgroep tal van signalen vinden die mogelijk kunnen duiden op kindermishandeling en huiselijk geweld.”

Heb je nog meer tips voor zorgverleners die hun bewustwording op dit vlak willen vergroten?

“Overleg met collega's. Hebben zij hetzelfde onderbuikgevoel? Dat is een veeg teken. En ik adviseer elke zorgverlener om de Meldcode-app op hun telefoon te zetten. Daarmee heb je altijd de vijf stappen van de code bij de hand. En: je kunt *Veilig Thuis* ook gewoon bellen om advies te vragen over een situatie. Dat kan anoniem. Ga bij twijfel in overleg, al is het maar voor je eigen gemoedsrust.”